

Moodul	Rahvusvahelised suhted ja diplomaatia
Kursuse nimetus	Suured vastasseisud
Klass	11.–12. klass
Kursuse eesmärk	Kursuse eesmärk on anda õpilastele arusaam kahest 21. sajandi alguse suurimast geopoliitilisest vastasseisust – Hiina ja Lääne ning Venemaa ja Lääne vahel. Kursuse läbinud õpilane mõistab nende vastasseisude kujunemise ajaloolist tausta ning saab aru, kuidas need kujundavad nii suures pildis tänapäeva maailma kui ka väiksemas plaanis elu Eestis. Õpilases süveneb arusaam Eestist kui osast Läänemaailmast ning sellega kaasnevast vastutusest.
Kursuse sisu lühikokkuvõte	Hiina ja Lääne suhted: Hiina tsivilisatsiooni saavutused ja hiinlaste enesekuvand kuni 19. sajandini (Zhongguo ehk Keskmine Kuningriik); Hiina allutamine 19. sajandi jooksul (Oopiumisõjad, Nanjingi leping kui näide ebavõrdsest lepingust Hiina ja Läänemaailma vahel); Hiina ja Lääs pärast 1949. aastat (ideoloogiline vastasseis, Külma sõja kontekst, Hiina suhted Nõukogude Liiduga); diplomaatiline pööre Hiina ja Lääne suhetes 1970. aastatel (Shanghai kommünikee, Taiwani küsimus); Deng Xiaoping ja Hiina kujunemine „maailma töökojaks“; Xi Jinping ning Hiina ja Lääne suhete pingestumine (Hiina eesmärgid – Xi Jinpingi kõne Hiina kommunistliku partei kongressil 2017. aastal; Hiina ja Lääne majanduste lahkukasvamine, selle võimalikud positiivsed ja negatiivsed tagajärjed; Tiibet, uiguurid ja eelkõige Taiwan kui võimaliku suurema konflikti allikad tulevikus).

	<p>Venemaa ja Lääne suhted: Venemaa ja Euroopa keskajast 20. sajandi alguseni (Vene riigi kujunemine, venelaste enesekuvand – Venemaa kui Kolmas Rooma, Venemaa kuvand Euroopas, Peeter I reformid ning nende mõju venelaste enesekuvandile ning venelaste kuvandile Euroopas); Nõukogude Liidu ja Lääne suhted (kuna Külmsõda on osa õppekavast, siis siin vaid üldine ülevaade ideoloogilise vastasseisu kujunemisest, jättes kõrvale konkreetsed kriisid jms); Nõukogude Liidu lagunemine (Nõukogude Liidu/Venemaa suhted Läänega 1980. aastate lõpus ning 1990. aastate alguses – lootus suhete normaliseerumiseks, sisepoliitiline kaos Venemaal 1990. aastatel, Nõukogude Liidu lagunemisest põhjustatud trauma vene inimesele); Putini Venemaa ja Lääne suhted (Gruusia 2008, Ukraina 2014, Süüria 2015, Ukraina 2022; Putini maailmapilt ja Vene-Ukraina sõja põhjendamine; Vene-Hiina suhted Ukraina sõja valguses).</p>
Lõiming teiste õppeainete ja päriseluga	<p>Suurem osa kursuse käigus loetavatest materjalidest on ingliskeelsed ning sisaldavad spetsiifilist sõnavara, mis vajab selgitamist. Kursuse käigus käsitleme konkreetseid näiteid, kuidas Läänemaailma pinged Hiina ja Venemaaga mõjutavad igapäevaelu Eestis (nt Hiina tehnoloogia – Huawei ja TikTok ning katsed neid keelata või kasutust piirata, Vene sanktsioonide mõju Eesti majandusele).</p>
Akadeemilise aususe arendamine	<p>Õpilased peavad igal nädalal lugema läbi ühe artikli ning esitama kodutööna kas vastused artikli kohta käivatele küsimustele või sisukokkuvõtte. Kursuse alguses selgitatakse ülesannete mõtet ning vajadust lahendada ülesanded iseseisvalt.</p>
Õppija profiili rakendamine	<p>Kursuse käigus julgustatakse õpilasi olema teadmishimulised. Õpilastel on võimalus ise etteantud teemade kohta täiendavat infot otsida ning seda hiljem klassikaaslastele suuliselt edastada. Kursuse eesmärk on suurendada õpilaste põhimõttekindlust demokraatliku ühiskonnakorralduse kaitseks ning autoritaarsete režiimide sõnumite ja mõjutustegevuse vastu.</p>
Õpioskuste, sh digioskuste arendamine	<p>Kursuse käigus arendatakse kriitilist mõtlemist. Õpilased analüüsivad Xi Jinpingi ja Vladimir Putini kõnesid ning jõuavad nende põhjal järeldusteni Hiina ja Venemaa enesekuvandites ning tulevikuplaanides. Oluline on seejuures märgata faktide moonutamist, olulise info väljajätmist ning nn ridade vahelt loetavaid sõnumeid.</p>

	<p>Samuti arendatakse kursuse käigus uurimisoskuseid. Õpilased otsivad etteantud teemade kohta täiendavat infot ning edastavad seda hiljem klassikaaslastele suuliselt. Teemadeks on Hiina ja Läänemaailma võimalikud pingeallikad (Tiibet, uiguurid, Hong Kong ja Taiwan). Käsitledes Hiina suhteid Läänemaailma ning Nõukogude Liiduga vahemikus 1949—1972 otsivad õpilased propagandapostreid, mis nimetatud suhteid illustreeriksid.</p> <p>Digipädevused: õpetaja toetab õpilasi info hankimisel.</p>
Õpitulemused	<p>Kursuse lõpuks õpilased</p> <ul style="list-style-type: none"> - teavad, kuidas on Hiina ja Venemaa vastasseis Läänega ajalooliselt välja kujunenud ning mil määral ajalugu jätkuvalt praeguseid riikidevahelisi suhteid kujundab; - oskavad välja tuua erinevaid eluvaldkondi, mida need vastasseisud mõjutavad; - omavad aimdust võimalike tulevikustsenaariumite osas; - on võimelised kujundama seisukohti ja langetama otsuseid, mis kas toetavad Eesti kuulumist Läänemaailma või vähemalt ei kahjusta seda.
Hindamine	<p>Arvestuse saamiseks peab õpilane igal nädalal esitama kodutöö ning osalema vähemalt 80% tundidest. Tegemata jäänud kodutöid ning liigseid puudumisi on võimalik kompenseerida kokkuleppel õpetajaga.</p>
Õppekäigud, külalisesinejad jms	<p>projektid,</p> <p>Kursuse jooksul võimalusel üks külalisesineja, kelleks on kas Hiina või Venemaa ekspert.</p>
Õppetöö diferentseerimine	<p>Andekatele soovitusel täiendavaks lugemiseks.</p>
Õppematerjalid	<p>Tunnimaterjalid:</p> <p>Loenguslaidid.</p> <p>Nanjingi leping: http://afe.easia.columbia.edu/ps/china/nanjing.pdf</p> <p>Hiina propagandapostrid: https://chineseposters.net/</p> <p>Shanghai kommünikee: https://digitalarchive.wilsoncenter.org/document/joint-communique-between-united-states-and-china</p> <p>Xi Jinpingi 2017. aasta kõne: http://www.xinhuanet.com/english/special/2017-11/03/c_136725942.htm</p> <p>Svetlana Alexievich. Secondhand time: the last of the soviets, lk 134—135.</p> <p>Iseseisva lugemise materjalid:</p>

	<p>Li Zhaojie. The Impact of International Law on the Transformation of China's Perception of the World: A Lesson from History. – <i>Maryland Journal of International Law</i> 2012 (27), lk 128—153.</p> <p>Urmas Pappel. Tiibeti ja Hiina Rahvavabariigi suhted ÜRO ja rahvusvahelise õiguse vaatevinklist. – <i>Eesti Akadeemilise Orientaalseltsi Aastaraamat</i> 2006, lk 151—162.</p> <p>Urmas Varblane, Mathias Juust. USA ja Hiina vastasseis süveneb. <i>Riigikogu toimetised</i> 2022 (45), lk 39—50.</p> <p>Vladimir Putini avaliku telepöördumise tekst 24.02.2022. – http://en.kremlin.ru/events/president/news/67843</p>
--	---